

**Az alapvető jogok biztosának és
a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes
Közös jelentése
az AJB-761/2016. számú ügyben**

Előadó: dr. Somosi György

Az eljárás megindítása

A panaszos a lakóháza melletti sportpálya használatával kapcsolatos panasszal fordult az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához. A beadvány szerint a játékosok hangoskodása nagyon zavaró, emellett a házak közelsége miatt a falakat is rendszeresen eltalálják a labdákkal. A panaszos beszámolt arról is, hogy számos alkalommal fordultak az önkormányzathoz, de változás nem történt. Tekintettel arra, hogy felmerült az egészséges környezethez, valamint a testi és lelki egészséghez való jog sérelmének gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján a biztos vizsgálatot indított.

Ennek során tájékoztatást kértünk a Ceglédi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjétől álláspontjáról, megtett vagy tervezett intézkedéseiről, a sportpálya lakóházaktól való távolságáról, bekerítettségéről, valamint nyitvatartási idejéről.

Az érintett alapvető jogok

- az egészséges környezethez való jog: „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.” [Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdés]
- a testi és lelki egészséghez való jog: „(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.” [Alaptörvény XX. cikk]

Az alkalmazott jogszabályok

- a sportról szóló 2004. évi I. törvény (Stv.);
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.);
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.).

A megállapított tényállás

A panaszos által rendelkezésünkre bocsátott iratanyag, valamint a jegyző tájékoztatása alapján az alábbi tényállást állapítottuk meg. A Cegléd 2758/12. hrsz-ú ingatlan 2005. november 9-én került Cegléd Város Önkormányzata tulajdonába a Magyar Államtól. A panaszban hivatkozott labdázó, amely a Köztársaság u. 10. és 12. számú ház között helyezkedik el, egy körbekerített, kosárlabda-pálya méretű beton felület, rajta két kézilabda kapuval. Kezelője a 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő VÁRVAG Nonprofit Kft. A labdázót mintegy 3 m magas, fémrácsos kerítés veszi körül. A létesítményt nem zárják, a lakóházaktól való távolsága hozzávetőleg 6-7 m.¹

A panaszos 2002-ben fordult először az önkormányzathoz a közterület pihenő- és lakóparkká történő átminősítése érdekében. Beadványában előadta, hogy „az elkerített dühöngő és a füves területek a hét hat napján kb. 10 órától este 19 óráig kisebb-nagyobb kihagyásokkal foci pályává léptek elő.

¹ A beadvány szerint a kerítés és a házfalak távolsága ennél lényegesen kisebb. A jegyző által rendelkezésünkre bocsátott, a panaszos lakásának ablakából készült fényképek alapján az állapítható meg, hogy a pálya rendkívül közel van a házhoz. A távolság tekintetében figyelemre méltó a 2002. október 14-én a panaszos és a HM képviselőjének jelenlétében készült jegyzőkönyv, amely szerint a futballpálya az épületektől kb. 1,5-2 m-re van.

Ez azt jelenti, hogy ez alatt az idő alatt, főleg a hétvégeken a Köztársaság u. 10. és 12. szám alatt lakók közül azok, akik az 1. 2. 3. 4. emeleten laknak és a lakásaik falától gyalogjárda szélességre, vagy még közelebb fociznak felnőttek és fiatal felnőttek, senki nem tud sem tanulni, sem pihenni, sem TV-t nézni, vagyis nem tudunk nyugodtan élni.” A jegyzői válasz szerint a jelenlegi besorolás lehetőséget ad arra, hogy a lakók a be nem épített területet pihenő- és lakóparkként használják. Az átminősítésre és újabb besorolásra tehát nincs szükség. A jegyző ezen kívül felhívta a panaszos figyelmét arra is, hogy a terület a Magyar Állam tulajdonában és a Honvédelmi Minisztérium kezelésében van.²

A Honvédelmi Minisztérium Ingatlankezelési Hivatalának álláspontja az volt, hogy a lakók túlnyomó többsége szeretné megtartani a játszótér (futballpályát), amely már 22 éve üzemel. A többség akaratát figyelembe véve a játszótér megtartását támogatták, de a zavarás csökkentése érdekében elrendelték a bekerített pálya használatának időbeli korlátozását (8-19 óra között), valamint a használat szabályairól tájékoztató tábla kihelyezését.³

A panaszos a 2005. augusztus 19-én kelt levelében ismét a jegyző intézkedését kérte arra hivatkozással, hogy a korábban ismertetett körülmények nem változtak. A polgármester válasza szerint a lakótelepek felépítése országszerte hasonló, a játszótérek és a labdázók részét képezik az épületek közti zöldterületnek. Ellentétben a családi házas övezetek nyugodtabb, csendesebb légkörével, a lakótelepeken nagyobb tűrőképességgel kell elviselni a környezeti hatásokat. A játszótérre, labdázóra szükség van, sokan használják nap mint nap. Az itt élők mozgásigényüket itt tudják kielégíteni, szemben a családi házakban élőkkel.⁴

A jegyző arról is tájékoztatót, hogy 2002-ben önkormányzati képviselői beadvány született a labdázó, és a lakótelep területén zajló történésekről, hangos, trágár viselkedésről, a zöldterület állapotáról, a bejelentők száma, illetve nevesítése nélkül. A panaszos azóta számos, postai úton, vagy e-mailben küldött bejelentéssel élt a labdázót használó ismeretlen személyek hangos, nyugalmat zavaró magatartása és a labdák falhoz rugdosása miatt.

A jegyző álláspontja szerint az önkormányzatnak nincs eszköze a területet használó személyek magatartásának befolyásolására. Csendháborítás szabálysértésének elkövetőjét csak igazoltatással lehet azonosítani, és azt követően feljelenteni az illetékes hatóságnál. A panaszos leveleiben maga írta, hogy több alkalommal fordult a rendőrséghez, és amikor járőr jelent meg, intézkedésével a zavaró viselkedés megszűnt. A jegyzői válasz azzal zárul, hogy a tulajdonos önkormányzat indokoltan tekinti a pályát közösségi érdeket szolgáló létesítménynek.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének b) pontja szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint helyi önkormányzat tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (együtt: visszasság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A 28. § (1) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. Az érintett alapvető jogok tekintetében

1. Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának.

² 18/11.760/2002. számú levél

³ A levél 2002. november 4-én kelt, száma: 191/37/2002.

⁴ 5/14727/2006. számú levél

Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

Magyarország Alaptörvénye és az Ajbt. hatályba lépésével az alapvető jogok biztosaként is követni kívánom a fenti gyakorlatot, így míg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontokat nem fogalmaz meg, eljárásom során irányadónak tekintem a testület eddigi megállapításait. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi élel mondta ki azt, hogy az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának léalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.

2. Az Alaptörvény XXI. cikkében deklarált *egészséges környezethez való jog* értelmezését az Alkotmánybíróság az Alaptörvény alapján is elvégezte, és megállapította, hogy „az Alaptörvény szövege az egészséges környezethez való jog tekintetében megegyezik az Alkotmány szövegével, ezért az egészséges környezethez való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban tett megállapítások is irányadónak tekinthetők.” [3068/2013. (III. 14.) AB határozat]

Az Alkotmánybíróság az egészséges környezethez való jogról szóló alkotmánybírósági határozatokat áttekintő 16/2015. (VI. 5.) AB határozatban a 28/1994. (V. 20.) határozatot idézve kiemelte, hogy a „környezetvédelemhez való jog [...] elsősorban önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. A környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia.” Az Alkotmánybíróság e határozatában megállapította még, hogy a korábbi alkotmánybírósági határozatok „megszilárdították és pontosították az egészséges környezethez való alkotmányos alapjog tartalmát, az addig elért védelmi szintjét, ugyanakkor hangsúlyozták a gazdaság fejlesztése és a környezeti érdek közötti egyensúly (összhang) fontosságát is.”

A 28/1994. (V. 20.) AB határozat hangsúlyozza azt is, hogy a környezethez való jog az emberi élethez való jog érvényesülésének fizikai feltételeit biztosítja. Mindez a környezethez való jog jogalkotással való védelmének különös, más jogokéhoz képest fokozottan szigorú voltát követeli meg. A környezethez való jog sajátosságaiból következően az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje.

3. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése alapján *mindenkinek joga van a testi és lelki egészségéhez*, továbbá a (2) bekezdés rögzíti, hogy e jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az egészséghez való jog az Alaptörvény rendelkezései alapján is az emberi méltóság sérthetetlenségéből vezetendő le, ezért korábbi értelmezését fenntarthatónak nyilvánította. Megállapította továbbá, hogy „Az egészséghez való alanyi jog az egyén testi és lelki integritását védi, s mint ilyen az ember egészségének megőrzésére szolgál.” Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdését az egészséghez való jog alanyi oldalának, míg a (2) bekezdését az objektív, intézményvédelmi oldalának tekinti. [3132/2013. (VII. 2.) AB határozat]

Az Alaptörvény az egészséges környezethez, valamint az egészséghez való két alapvető jogon keresztül közvetlen kapcsolatot teremt a környezet állapota és az ember testi, lelki egészsége között. Így az ezen alapvető jogokkal kapcsolatos kérdéseket mindig vizsgálni kell az állami szervek környezetvédelmi intézkedések tételére vonatkozó kötelessége oldaláról is.

III. Az ügy érdemében

1. Jogos igény, hogy az állampolgárok saját otthonukban zavartalanul éljenek, környezetszennyező, egészségkárosító tevékenységtől ne szenvedjenek, ugyanakkor az ipari fejlődés, a megnövekedett motorizáció és egyáltalán a modern korral együtt járó folyamatok, változások miatt a környezeti ártalmak teljesen nem zárhatók ki. A területek hasznosítása, különféle infrastrukturális fejlesztések, beruházások gyakran kerülnek szembe a lakosság érdekeivel.

A testi és lelki egészséghez való alapvető jog érvényesülésére az Alaptörvény egyszerre több eszközt is megjelöl, ezek közül a panasz szempontjából kiemelendő a sportolás és a rendszeres testedzés támogatása, valamint a környezet védelmének biztosítása.

„Az egészséges környezethez való jog első megközelítésben nyilván az ember egészségét jelenti és mint ilyen a minimalista értelmezést. (...) A zavartalan környezethez való jog szintén tágabb az egészség szűk, fizikális fogalmánál, de még marad az emberi szempontoknál, sőt az emberi egészségnél, de egy az eddigieknél szélesebb horizonton. Az ember mentális egészsége a központi kérdés, amelynek fenntartásához szorosan hozzákapszolódik egyebek között a nyugalmi ciklusok időközönkénti beiktatása. Ha e nyugalmi ciklusok, regenerálódási, rekreációs időszakok rövidülnek vagy kiesnek, a mentális egészség veszélyeztetése mellett a fizikális egészség is károsodik – például a tartós zaj szervi elváltozásokat is okoz –, sőt a társadalmi hatékonyság is csökken. Emlékeztethetünk e téren az Emberi Jogi Bíróság gyakorlatára, a Moreno Gomez ügyre: Az egyénnek joga van otthonának tiszteletben tartására, nem csupán a tényleges fizikai terület vonatkozásában, hanem e terület csendes élvezetében.”⁵ A bíróság a hivatkozott ügyben az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikkének (magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog) megsértését állapította meg.

2. Az Stv. 49. § c) pontja alapján a sport társadalmilag hasznos céljainak megvalósítása érdekében az állam elősegíti az egészséges életmód és a szabadidősport gyakorlása feltételeinek megteremtését. Az 55. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a települési önkormányzat – figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára – fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket.

A Möt. 13. § (1) bekezdése alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: 4. az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások; 15. sport, ifjúsági ügyek.

⁵ Bándi Gyula: Környezetjog (2014) – Szent István Társulat www.tankonyvtar.hu

A Nemzeti Sportstratégia⁶ szerint „ideális esetben a sportolás kiemelt szerepet játszik a fizikai és mentális egészség megőrzésében, az egészségtudatos magatartás kialakításában. Kiváló életvezetési technikák és módszerek közvetítője, a nevelés egyik legfontosabb eszköze, mely játékos formában vértel fel megoldási készlettel az ifúságot, illetve lehetőséget nyújt az egyén önmegvalósítására. A sport, a természeti környezetben történő időtöltés egyik eszközeként, nélkülözhetetlen szerepet tölthet be a környezetkímélő tudatformálásban. Mindezeket túl a sport, a sportolás lényeges szerepet tölthet be a családi és társadalmi kötelek erősítésében kulturált szabadidő-eltöltési, szórakozási lehetőség biztosításával. Pihenést, örömforrást és élvezetet nyújtó hasznos időtöltés, amely gyakorlati eszköze is lehet a hátrányos helyzetű csoportok (hátrányos helyzetű településeken élő gyerekek és fiatalok, fogyatékosokkal élő emberek, nők, romák) felzárkóztatásának. Mindezek segítségével a sport jelentősen hozzájárul az életminőség javulásához. (...) A legtöbb civilizációs betegség kialakulása a helytelen táplálkozásra és a mozgásszegény életmódra is visszavezethető. Az életkor, a nem, a genetikai sajátosságok az egyén által nem befolyásolható tényezők, ugyanakkor vannak egyéb - magatartásbeli, biológiai és szociális faktorok, amelyek módosíthatók, sőt módosítandók. Az elhízás felnőtt- és gyermekkori formája mindinkább szélesebb rétegeket érint szerte a világon, ami fokozott egészségügyi kockázatot jelent. Az elhízás elleni harc leghatékonyabb és leginkább költségkímélő eszköze a mindennapos testmozgás. (...) A szabadidő eltöltésekor a sportolás nem élvez prioritást, szemben például az otthoni tv-nézéssel, amelyre a felnőtt lakosság 144 percet fordít naponta. Az emberek alacsony sportolási hajlandóságukat elsődlegesen a szabadidő hiányával magyarázzák. A felnőtt népesség csupán 16%-a végez sporttevékenységet, ha azonban szűkebb értelemben vesszük a sportolást (min. heti 2 alkalom és min. fél óra alkalmanként), akkor a felnőtt népesség mindössze 9%-a sportol. Egyes kutatási eredmények ennél alacsonyabb részvételi hányadot is mutatnak. (...) A települések, illetve a sportágak nagy része - mind a létesítmények számát, mind pedig a meglévők állapotát tekintve - jelentős gondokkal küzd. Ugyanakkor kulcsfontosságú kérdés a sportolási terek létének megoldása.”

A korábbi Nemzeti Környezetvédelmi Programban⁷ a szükséges intézkedések között megjelent a köztéri játszóterek bővítésének, felújításának támogatása, a játszó/sportterek építése.

A sportolási lehetőségek biztosítása olyan intézkedés, amely önmagában nem kifogásolható, sőt, támogatandó. A sport az egészségfejlesztés alapvető eszköze, a szabadidő eltöltésének társadalmilag is hasznos módja, amely jelentős szerepet tölt be az ifúság erkölcsi-fizikai nevelésében, a személyiség formálásában. A mozgásgazdag életmód szükségességét és hasznosságát kifejező szemlélet terjesztése, a meglévő létesítmények korszerűsítése és újak kialakítása hozzájárul a lakosság életmódjának, szabadidős tevékenységének helyes irányba tereléséhez.

3. A panaszost a lakóháza melletti önkormányzati tulajdonban lévő sportpálya használata zavarja, ami a beadványának kiegészítésében előadottak szerint a nyári szünetben reggel nyolctól gyakran este tíz óráig tart.

A Ptk. 5:5. § (1) bekezdése alapján a birtokost birtokvédelem illeti meg, ha birtokától jogalap nélkül megfosztják vagy birtoklásában jogalap nélkül háborítják.

Az 5:23. § értelmében *a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarja, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné.* A Ptk. kommentár szerint a rendelkezés alkalmazásakor a tulajdonos és mások érdekeinek összemérésére és egyeztetésére van szükség, amelynek során a szükségképpen ellentétes érdekek kiegyenlítése mentén húzható meg a tulajdonos használati jogának korlátja. Ennek meghatározása az egyes esetek összes körülményeinek mérlegelése alapján történhet, és elsősorban a bíróság vagy más hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik.

⁶ A Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról szóló 65/2007. (VI. 27.) OGY határozat.

⁷ A 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XII. 9.) OGY határozat. Visszavonta: 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat.

Kétségtelen, hogy bizonyos mértékű zavarást többnyire mindenkinek el kell viselnie, a túrészi küszöb azonban esetenként eltérő lehet, a zavarás jellegétől, a lakókörnyezet sajátosságaitól és a technikai fejlődés adott állásától függően. A szembenálló érdekek mérlegelése nyomán kialakított érdekegyensúly az a támpont, amelyhez képest a zavarás szükségessége vagy szükségtelensége megállapítható, és amelynek segítségével meghatározható, hogy mi a zavarásnak az a mértéke, amelyet a sérelmet szenvedett még tűrni tartozik.⁸

Az OBH 3071/2003. számú ügyben az állampolgári jogok országgyűlési biztosa megállapította, hogy egy önkormányzat ugyanolyan tulajdonos, mint a gazdasági, piaci viszonyok bármelyik más szereplője. Tulajdonosként egyenjogú és egyenrangú a „szomszéd” tulajdonosokkal, tehát rá nézve is irányadó a szükségtelen zavarás és a birtokháborítás tilalma.

A mindenki által igénybe vehető sportpályák (labdázók) megszokottak a lakóterületeken, ugyanakkor általánosságban kijelenthető, hogy a sportolás zajhatással jár együtt: a résztvevőktől és a nézőktől származó hangoskodás mellett egyéb zavaró hatások is jelentkeznek: a labda pattogása, kapufának, palánknak, kerítésnek ütődése.⁹ Figyelembe kell venni azt is, hogy az ilyen helyszínek a fiatalok gyülekező helyül is szolgálhatnak.

Az önkormányzat a sportpálya működtetésével a lakosság testi és lelki egészségéhez való jogát hatékonyan és széles társadalmi körben hozzáférhető módon szolgáló létesítményt tart fenn. A zárhatóság hiánya miatt viszont a használat ideje tetszőleges, annak legfeljebb az időjárás és a napszakok változása szabhat határt.

Egyetértünk azzal, hogy a pálya közösségi érdeket szolgáló létesítmény, ugyanakkor úgy véljük, a sportolás sem járhat a közelben lakók szükségtelen zavarásával, ezért az önkormányzatnak gondoskodnia kell a használattal együtt járó zavarás csökkentéséről, különös tekintettel arra, hogy a pálya rendkívül közel van a lakóházhoz.¹⁰ Itt jegyezzük meg, hogy korábban a használatot időben korlátozták és erről tájékoztató táblát helyeztek ki.¹¹ Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra is, hogy a mintegy 3 méter magas kerítés nem alkalmas a magasabban érkező labdák falhoz csapódásának megakadályozására, amelynek túrészére senki sem köteles.

A vizsgálattal érintett alapvető jogok sérelmét idézi elő, hogy nem történt intézkedés a lakóbázak közvetlen közelében lévő sportlétesítmény használatának időbeli korlátozására és a labdák átrúgásának megakadályozására.

Mivel a magánszemélyek magatartásának befolyásolására az önkormányzatnak valóban nincs eszköze, a közérdek és a méltányolható magánérdek ütközéséből adódó konfliktus feloldására tulajdonosi intézkedések szükségesek. A létesítmény tetszőleges használhatósága helyett azt javasoljuk, hogy – a korábbi gyakorlathoz hasonlóan – a pálya meghatározott nyitva tartás szerint működjön, továbbá biztosított legyen a zárhatósága. A kerítés magasztásával a labdák házfalnak rúgása is minimalizálható.

⁸ Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez – Szerkesztette: Gárdos Péter/Vékás Lajos

⁹ Figyelemre méltó a Legfelsőbb Bíróság diszkó és sportpálya működtetésével kapcsolatos zajhatás birtokháborításként való értékelése tárgyában hozott döntése, amely szerint „köztudomású tényként fogadható el az, hogy a labdarúgópálya üzemeltetésével jelentős hangzajhatás és egyéb zavaró áthatás jár együtt, ami az adott esetben szükségtelen zavarásnak minősülhet. A szükségtelen zavarás fennállása esetén az érdekek egyeztetésével lehet és kell keresni azt a megoldást, amely mellett ez a hangzaj- és más hatás már olyan mértékű, amelyet a szomszéd tűrni tartozik (1959. évi IV. törvény 100. §). A jelenlegi helyzet adott, vagyis a családi házas ingatlan szomszédságában az alperes labdarúgópályát üzemeltet. Mindkét fokú bíróságnak ehhez a meglévő állapothoz képest kellett volna keresnie azt a legcélszerűbb megoldást, amelytől a hangzajhatás a jelenlegi állapothoz képest csökkenthető. Amennyiben van ilyen gazdaságosan kivitelezhető megoldás, annak megvalósítására alappal tarthat igényt a felperes. Ennek a felderítése végett nélkülözhetetlen műszaki szakértő kirendelése, aki a helyszín és a helyszíni adottságok vizsgálata alapján adhat véleményt arra: van-e lehetőség és milyen módon a sportpálya üzemeltetésével együtt járó jelentős mértékű zavaró hatások csökkentésére.” BH2000. 53.

¹⁰ „Sokkal összetettebb problémára világítanak rá a sportpályákkal kapcsolatos jogesetek. Az önkormányzati tulajdonú sportpályán a bíróság a kosárlabda palánk leszerelésére kötelezte az alperest, mert annak használata során keletkező zaj az elviselhető mértéket meghaladóan zavarta a szomszédos ingatlan tulajdonosait. Kifejtette, hogy az önkormányzatnak alapvető kötelessége a sportolási lehetőség biztosítása, ez azonban nem járhat a felperesek és a környéken lakók nyugalmának, pihenéshez való alkotmányos jogának sérelmével. Figyelembe vette azt is, hogy az alperes a város más pályáin is tudja biztosítani a sportolási lehetőséget, és azt is, hogy az időbeli korlátozás – mivel azt a használók nem tartották be – nem vezetett eredményre. A sportpályát használók ugyanis az azt körülvevő dróthálóat megbontva a használati időn kívül, késő este is a sportpályán tartózkodtak.” Bisztriczki László: A szomszédjogi törvény és a szükségtelen zavarások gyakorlata – Kodifikáció és Közigazgatás 2014/1.

¹¹ ld. a Honvédelmi Minisztérium Ingatlankezelési Hivatalának 2002. november 4-én kelt levelét

Intézkedés

Az Ajb. 32. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa felkéri Cegléd polgármesterét, hogy a képviselő-testület gondoskodjon a sportpálya nyitva tartási idejének meghatározásáról, zárhatóvá tételéről és ehhez kapcsolódóan a nyitás-zárás megszervezéséről, valamint a kerítés házak felé eső részének magasztásáról.

Budapest, 2016. augusztus

Szabó Marcel sk.

Székely László sk.